

Т.М. СТОРОЖУК*

(Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь, Україна)

Л.В. БЛИЩИК**

(Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь, Україна)

До питання термінологічного трактування дефініції «фінансова звітність»

Єдина термінологія дозволяє усунути двозначність інтерпретації одних і тих же понять, полегшує використання дефініції в процесі навчання, сприяє спрощенню взаємовідносин між різними учасниками та партнерами при здійсненні економічної діяльності на практиці. Метою статті є поглиблення змістовного наповнення терміну «фінансова звітність» на основі аналізу та систематизації визначень, що пропонуються різними дослідниками та містяться у вітчизняних нормативно-правових документах й міжнародних стандартах фінансової звітності. Проаналізовано трактування дефініції «фінансова звітність» в законодавчо-нормативних документах України. Окреслено основні відмінності у трактуванні фінансової звітності вітчизняними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. Визначено, що у законодавчо-нормативних документах України в основу трактування покладено змістовне наповнення звітності. Натомість в основу трактування за міжнародними стандартами покладено мету складання фінансової звітності та її призначення. Систематизовано підходи вітчизняних та зарубіжних науковців до тлумачення поняття «фінансова звітність». Доведено обмеженість подання фінансової звітності представниками першого підходу, згідно якого фінансова звітність – сукупність форм або комплекс узагальнених показників, адже такий підхід не розкриває звітність як елемент методу бухгалтерського обліку. Звернуто увагу на недоцільність трактування терміну в основу якого покладено роль та значення фінансової звітності через багатогранність такого поняття. На основі результатів проведеного дослідження доведено помилковість ототожнення понять «фінансова звітність» та «фінансова звітність загального призначення». Викладені у статті аргументи свідчать про необхідність подальшої стандартизації бухгалтерського обліку в частині застосування уніфікованого термінологічного апарату.

Ключові слова: уніфікація бухгалтерського обліку, фінансова звітність, фінансова звітність загального призначення, національні стандарти бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти фінансової звітності.

DOI [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-4\(86\)-54-62](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-4(86)-54-62)

T.M. STOROZHUK

(University of the State Fiscal Service of Ukraine, Irpin, Ukraine)

L.V. BLYSHCHYK

(University of the State Fiscal Service of Ukraine, Irpin, Ukraine)

Interpretation of the “Financial Reporting” Definition

The unified terminology allows to eliminate the ambiguity of the interpretation of the same concepts, facilitates the use of definitions in the learning process, helps to simplify the relationship between different participants and partners of economic activities. The purpose of the article is to deepen the content of the term “financial reporting” based on the analysis and systematization of the definitions proposed by various researchers and national regulatory documents and IFRS. Interpretations of the “financial reporting”, which are contained in the legislative and regulatory documents of Ukraine were analyzed. The main differences in the interpretation of financial reporting by national and international accounting standards were identified. It was determined that in the legislative and regulatory documents of Ukraine the interpretation of financial reporting is based on the composition of reporting forms. The interpretation according to international standards is based on the purpose of preparing financial statements and its purpose. The approaches of domestic and foreign scientists to the interpretation of the concept of “financial reporting” were systematized. The limited presentation of financial reporting by representatives of the first approach was proved, according to which financial reporting is a set of forms or a set of generalized indicators, because this approach does not disclose

* **Сторожук Тетяна Миколаївна**, доцент кафедри бухгалтерського обліку Університету державної фіскальної служби України (м. Ірпінь), кандидат економічних наук, доцент.

** **Блищик Лариса Вікторівна**, магістрант Університету державної фіскальної служби України (м. Ірпінь).

Бухгалтерський облік

reporting as an element of the accounting method. Attention is drawn to the inexpediency of interpreting a term based on the role and importance of financial reporting because the reporting is a multifaceted concept. Based on the results of the study it was proved, that the "Financial reporting" and "General-purpose financial statements" are not identical concepts. The arguments presented in the article indicate the need for further standardization of accounting in terms of the application of a unified terminological apparatus.

Keywords: unification of accounting, financial reporting, general-purpose financial statements, national accounting standards, IFRS.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток бухгалтерського обліку характеризується зростаючою уніфікацією облікових засад та стандартизацією фінансової звітності. Вважаємо, що стандартизація бухгалтерського обліку, перш за все, має здійснюватися в частині запровадження єдиної термінології. Єдина термінологія та трактування дефініцій дозволяє виключити двозначність інтерпретації одних і тих же понять, ліквідувати непорозуміння з приводу трактування двох ідентичних явищ господарської діяльності, дозволяє однаково використовувати та сприймати категорії в процесі навчання, сприяє спрощенню взаємовідносин між різними учасниками та партнерами при здійсненні економічної діяльності на практиці.

Міністерством фінансів України та Методологічною радою в останній час було докладено багато зусиль для приведення у відповідність норм вітчизняних стандартів бухгалтерського обліку до міжнародних. Зокрема, як зазначає проф. Л. Ловінська, більшість змін відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 627 стосується термінології, яка використовується у стандартах та формах фінансової звітності [17, с. 60]. Однак, як зауважує К. Безверхий, на даний час це питання повністю не вирішене і потребує поглиблення теоретичних досліджень в даному напрямі з метою гармонізації бухгалтерського обліку за національними і міжнародними стандартами бухгалтерському обліку та фінансової звітності [1, с. 42-43]. У зв'язку з цим, висувуються особливі вимоги до термінологічного апарату, що застосовується у Законі «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»[28] та НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»[18].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Невідповідності в законодавчо-нормативних

документах та відмінність від міжнародної практики сприяють появі значної кількості досліджень та публікацій. Результати досліджень по термінології бухгалтерського обліку відображені у працях таких вчених, як К.В. Безверхий, М.І. Бондар, Т.А. Бутинець, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, Р.С. Грачова, В.І. Єфіменко, М.В. Корягін, Н. Кулікова, П.О. Куцик, Л.Г. Ловінська, М.Р. Лучко, А.В. Озеран, В.П. Пантелєєв, М.Л. Пятов, Н.В. Семенишена, Я.В. Соколов, Л.В. Чижевська.

Незважаючи на значні наукові напрацювання провідних вчених, варто зауважити, що трактування терміну «фінансова звітність», що застосовується у вітчизняних законодавчо-нормативних документах і міжнародних стандартах фінансової звітності, має певні відмінності. Це зумовлює необхідність поглиблення та розширення дослідження стосовно термінології, яка застосовується у Законі «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» інших вітчизняних нормативних документах та міжнародних стандартах фінансової звітності.

Метою статті є поглиблення змістовного наповнення терміну «фінансова звітність» на основі аналізу та систематизації визначень, що пропонуються різними дослідниками та містяться у вітчизняних нормативно-правових документах й міжнародних стандартах фінансової звітності.

Вклад основного матеріалу. Як зазначають М.В. Корягін та П.О. Куцик, термінологічний апарат переважно орієнтується на терміни, закріплені у нормативних документах [11, с. 26]. Відтак доцільно, перш за все, розглянути трактування терміну «фінансова звітність» в законодавчо-нормативних документах (табл. 1).

Таблиця 1

Тлумачення терміну «фінансова звітність» в нормативно-правових документах

Джерело	Тлумачення терміну
1	2
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	Фінансова звітність – звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [28].
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Фінансова звітність – звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [18].
Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації	Фінансова звітність – звітність підприємств в обсягах та за формою, передбаченими чинним законодавством [26].
Порядок подання електронної звітності до органів державної статистики	Фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів респондента за звітний період [27].

1	2
Положення про порядок випуску облігацій підприємств	Фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів емітента за певний звітний період [23].
Положення про порядок реєстрації випуску звичайних іпотечних облігацій, проспекту емісії, звіту про результати розміщення іпотечних облігацій, погашення та скасування реєстрації випуску іпотечних облігацій	Фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів емітента за певний звітний період [24].
Положення про порядок здійснення емісії облігацій підприємств та їх обігу	Фінансова звітність – звітність (для банків – за відповідними формами, що визначені нормативно-правовими актами щодо складання фінансової звітності банків України, затвердженими постановами Правління Національного банку України, які діяли на відповідні звітні дати, для інших юридичних осіб – фінансова звітність за відповідними формами, що визначені нормативно-правовими актами Міністерства фінансів України щодо складання фінансової звітності юридичних осіб (крім банків), які діяли на відповідні звітні дати), яка складається із: – звіту про фінансовий стан на кінець періоду; – звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за період; – звіту про зміни у власному капіталі за період; – звіту про рух грошових коштів за період; – приміток до фінансової звітності [25].
МСБО 1 «Подання фінансової звітності»	Фінансова звітність загального призначення («фінансова звітність») – це така фінансова звітність, яка має на меті задовольнити потреби користувачів, які не можуть вимагати від суб'єкта господарювання скласти звітність згідно з їхніми інформаційними потребами [15].

Джерело: узагальнено авторами на основі проаналізованих джерел.

Як бачимо, тлумачення терміну «фінансова звітність» в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [28] та НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [18] тотожні. Сутність фінансової звітності зводиться до того, що це звітність, яка містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства. Проте, на нашу думку, дане визначення не є повним. В інших нормативно-правових документах дане поняття має схоже, однак, ширше тлумачення. Зокрема наголошується, що фінансова звітність це, насамперед, бухгалтерська звітність, яка містить інформацію не лише про фінансовий стан та результати діяльності підприємства, але й про рух грошових коштів. Звертається увага на те, що фінансова звітність – це звітність за певний звітний період, а баланс складається на певну звітну дату.

Погоджуємося з твердженням Р.С. Грачової, що «бухгалтерський облік все-таки являє ... науку, а у науки немає національності. Тому не так важливо вивчити іноземні терміни, як досягнути сенс, в них вкладений» [6, с. 5]. Таким чином, можна стверджувати, що у трактуванні поняття «фінансова звітність» у законодавчо-нормативних документах України в основу покладено змістовне наповнення звітності, однак і те неповністю висвітлює реальний стан. Натомість в МСБО 1 «Подання фінансової

звітності» [15] трактування терміну «фінансова звітність» зовсім інше, в його основу покладено мету складання фінансової звітності та її призначення. Насамперед звертається увага на те, що оскільки фінансова звітність є звітністю загальною, то має на меті задовольнити потреби всіх користувачів, тобто вона є універсальною як для внутрішніх, так і для зовнішніх користувачів, та може задовільнити більшість їх інформаційних потреб.

Хоча К.В. Безверхий [1, с.41], термін «фінансова звітність» відносить до групи тих термінів, які відрізняються у національних та міжнародних стандартах, вважаємо, що визначення терміну «фінансова звітність», яке наведено в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [18] за своєю сутністю в цілому відповідає аналогічному визначенню, що наведено в міжнародних стандартах. В той же час слушним є зауваження А.В. Озеран, що з метою забезпечення достатнього рівня прозорості звітних даних одним із своєчасних шляхів є гармонізація фінансової звітності з МСФЗ з метою формування однакового термінологічного та алгоритмічного поля для укладача звітності та її користувачів [19, с. 203].

Окрім нормативно-правової бази, тлумачення поняття «фінансова звітність» надають і науковці (табл. 2).

Підходи науковців до трактування поняття «фінансова звітність»

Дослідник	Запропоноване визначення
1	2
Т.Г. Бондарева	Фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за певний звітний період [3, с. 5].
С.Ф. Голов	Трактує поняття фінансової звітності як бухгалтерську звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період [4, с. 211].
О.М. Головащенко	Фінансова звітність господарюючих суб'єктів є основним засобом комунікації і найважливішим елементом інформаційного забезпечення управління [5, с. 7].
Я.В. Шеверя	Фінансова звітність є основним джерелом інформації про діяльність підприємства для зовнішніх користувачів, а якість її показників в кінцевому результаті визначає ефективність стратегічного управління на мікро- та макrorівнях, прямо впливає на інвестиційну привабливість та динаміку залучення інвестицій, що є важливими індикаторами та складовими рушійного розвитку національної економіки у майбутньому [33, с. 208].
В.П. Завгородній	Фінансова звітність являє собою представлення користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства [8].
Г.В. Коваленко	Фінансова звітність розглядається як інструмент для об'єктивної та достовірної оцінки фінансово-майнового стану, результатів діяльності й руху грошових коштів підприємств [9, с. 160].
О.М. Коробко	Бухгалтерська фінансова звітність – це регульована державою сукупність форм звітності, що містять загальну інформацію про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів підприємства та зміни власного капіталу за певний період, які взаємопов'язані між собою та покликані задовольнити конкретні інформаційні потреби внутрішніх і зовнішніх користувачів [10, с. 5].
С.О. Левицька	Фінансова звітність – передбачає узагальнення даних бухгалтерського обліку на звітну дату [12, с. 6].
М.Р. Лучко, І.Д. Бенько	Фінансова звітність загального призначення – це звіти, що відповідають потребам тих користувачів, які не можуть вимагати звітів, складених з урахуванням їхніх конкретних інформаційних потреб [13, с. 21].
М.Р. Лучко, С.М. Жукевич, А.І. Фаріон	Фінансова звітність – це сукупність форм звітності, складених на основі даних фінансового обліку з метою надання зовнішнім і внутрішнім користувачам узагальненої інформації про фінансовий стан у такому вигляді, який зручний і зрозумілий для прийняття цими користувачами певних ділових рішень [14, с. 283].
Т.О. Муренко	Фінансова звітність – це звітність, яка містить інформацію про активи та пасиви підприємства, його фінансовий стан, результати діяльності, рух його грошових коштів за звітний період [16, с. 32].
І.П. Отенко, Г.Ф. Азаренков, Г.А. Іващенко	Фінансова звітність – важливий інструмент управління фінансовими процесами та явищами на підприємстві [21, с. 30].
Л.М. Пилипенко	Фінансову звітність у сучасному економічному середовищі необхідно розглядати як суспільно-важливий інформаційний інструментарій репрезентації фінансово-майнового стану і результат діяльності суб'єктів ринкової економіки [22, с. 230].
В.І. Стражев	Фінансова звітність – це сукупність її форм, складених на основі даних фінансового обліку з метою подання користувачам узагальненої інформації про фінансове становище й діяльність підприємства, а також змін у його фінансовому становищі за звітний період у встановленій формі для прийняття цими користувачами певних ділових рішень [33, с. 211].
Н.М. Ткаченко	Бухгалтерська фінансова звітність – це система взаємопов'язаних і взаємозумовлених показників, що відображають господарсько-фінансову діяльність підприємства, організації, установи за визначений період і є завершальним етапом бухгалтерського обліку [30, с. 27].
С.В. Тютюнник	Фінансова звітність є одним із елементів інфраструктури ринкової економіки, реальним засобом комунікації, за допомогою якого управлінський персонал має змогу формувати стратегію і тактику подальшого розвитку підприємства [31, с. 232].

1	2
Ю.М. Тютюнник, Л.О. Дорогань- Писаренко	Фінансова звітність є комплексом показників, яким притаманний логічний та інформаційний взаємозв'язки [32, с. 35].
Б.Ф. Усач	Фінансова звітність розглядається як система узагальнених показників, що характеризують підсумки фінансово-господарської діяльності підприємства за минулий період (місяць, квартал, рік) [33, с. 211].
А.В. Озеран	«... під фінансовою звітністю пропонується розуміти систему узагальнених показників, сформованих на підставі даних рахунків бухгалтерського обліку та іншої релевантної фінансової інформації про суб'єкт господарювання за звітний період, призначену для широкого кола користувачів з метою здійснення управління та прийняття економічних рішень» [20, с. 9].
К.В. Безверхий, Т.В. Бочуля	«Фінансова звітність є не тільки надійним інформаційним джерелом – це інструмент контролю, база для генерації управлінських рішень, основа обґрунтованого вибору економічної стратегії розвитку, підстава для мінімізації витрат та актуалізації фінансового результату» [2, с. 26].
Я.М. Гринчишин	«Призначенням фінансової звітності підприємств є забезпечення внутрішніх і зовнішніх користувачів інформацією про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів і капіталу підприємства» [7, с. 35].

Джерело: узагальнено авторами на основі проаналізованих джерел.

З табл. 2 видно, що науковці по різному тлумачать поняття «фінансова звітність». Можна виділити два підходи до тлумачення поняття «фінансова звітність». Перший підхід полягає в тому, що в основу трактування категорії «фінансова звітність» покладено форму представлення інформації, з деталізацією або без неї. Але й тут єдиного бачення не спостерігаємо. Думки дослідників розділилися на 3 групи. Перша група дослідників (Т.Г. Бондарева [3, с. 5] та С.Ф. Голов [4, с. 211]) дає визначення схожі з тими, що наведені в нормативно-правових документах, представляючи фінансову звітність як бухгалтерську звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за певний звітний період. Я.М. Гринчишин [7, с. 35] пішов далі і доповнює цей перелік інформацією про рух капіталу підприємства.

Друга група науковців бачить фінансову звітність як сукупність форм. Так, О.М. Коробко [10, с. 5] зазначає, що це регульована державою сукупність форм звітності, що містять загальну інформацію про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів підприємства та зміни власного капіталу за певний період, які взаємопов'язані між собою та покликані задовольнити конкретні інформаційні потреби внутрішніх і зовнішніх користувачів. В. І. Стражев [33, с. 211] веде мову про складання таких форм на основі даних фінансового обліку з метою подання їх користувачам для прийняття ділових рішень. До цієї групи слід віднести і М.Р. Лучко, С.М. Жукевич та А.І. Фаріон [14, с. 283], які трактують фінансову звітність як сукупність форм звітності, складених на основі даних фінансового обліку з метою надання зовнішнім і внутрішнім користувачам узагальненої інформації про фінансовий стан у такому вигляді, який зручний і зрозумілий для прийняття цими користувачами певних ділових рішень.

Третя група авторів представляє фінансову звітність як систему або комплекс узагальнених показників. Зокрема, Ю.М. Тютюнник та Л.О. Дорогань-Писаренко [32, с. 35] акцентують увагу на притаманності такому комплексу показників логічного та інформаційного взаємозв'язку. Академік Н.М. Ткаченко [30, с. 27] уточнює, що це система взаємопов'язаних і взаємозумовлених показників, що відображають господарсько-фінансову діяльність підприємства, організації, установи за визначений період і є завершальним етапом бухгалтерського обліку. А.В. Озеран [20, с. 9] вказує на формування системи узагальнених показників на підставі даних рахунків бухгалтерського обліку та іншої релевантної фінансової інформації. Не вдаючись в подробиці, як систему узагальнених показників, що характеризують підсумки фінансово-господарської діяльності підприємства за минулий період (місяць, квартал, рік) трактує фінансову звітність Б.Ф. Усач [33, с. 211]. Ще більш лаконічно у своєму визначенні є С.О. Левицька: фінансова звітність – це «узагальнення даних бухгалтерського обліку на звітну дату» [12, с. 6].

За рамки цих трьох груп виходить визначення В.П. Завгороднього [8], яке, на наш погляд, також слід віднести до даного підходу. На думку дослідника фінансова звітність представляє собою представлення користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Представники другого підходу в основу визначення фінансової звітності вкладають її роль та значення. О.М. Головащенко [5, с. 7] представляє фінансову звітність господарюючих суб'єктів основним засобом комунікації і найважливішим елементом інформаційного забезпечення управління. Л.М. Пилипенко [22, с. 230] схильний розглядати фінансову звітність у сучасному економічному

середовищі як суспільно-важливий інформаційний інструментарій репрезентації фінансово-майнового стану і результату діяльності суб'єктів ринкової економіки. Одним із елементів інфраструктури ринкової економіки, реальним засобом комунікації, за допомогою якого управлінський персонал має змогу формувати стратегію і тактику подальшого розвитку підприємства бачить фінансову звітність С.В. Тютюнник [31, с. 232]. Г.В. Коваленко [9, с. 160] розглядає фінансову звітність як інструмент для об'єктивної та достовірної оцінки фінансово-майнового стану, результатів діяльності й руху грошових коштів підприємств. Як основне джерело інформації про діяльність підприємства для зовнішніх користувачів та мірило ефективності стратегічного управління на мікро- та макrorівнях трактує Я.В. Шеверя [33, с. 208]. Вважаємо, що така позиція є слушною, оскільки за показниками фінансової звітності можна визначити ефективність стратегічного управління та, наприклад, для інвесторів прийняти рішення щодо інвестиційної привабливості досліджуваного підприємства.

Найбільш широко фінансову звітність подають К.В. Безверхий, Т.В. Бочуля: «Фінансова звітність є не тільки надійним інформаційним джерелом – це інструмент контролю, база для генерації управлінських рішень, основа обґрунтованого вибору економічної стратегії розвитку, підстава для мінімізації витрат та актуалізації фінансового результату» [2, с. 26]. А найбільш лаконічне визначення пропонують І.П. Отенко, Г.Ф. Азаренкова та Г.А. Іващенко [21, с. 30], які трактують фінансову звітність як важливий інструмент управління фінансовими процесами та явищами на підприємстві.

Отже, поняття «фінансова звітність» є досить багатограним, що спричиняє відмінності в підходах до його трактування. Проте, вважаємо недоцільним у трактуванні цього поняття акцентувати увагу на ролі, значенні та функціях звітності. В цьому аспекті дослідники, як правило, торкаються лише декількох характеристик, хоча їх є значно більше, коли розглядати використання фінансової звітності в соціально-економічному середовищі. Відтак, на наш погляд, другий підхід, виділений нами вище, є не зовсім зваженим, адже не може охопити усі характеристики звітності в одному визначенні.

Разом з тим дещо обмеженим є і подання фінансової звітності представниками першого підходу як сукупності форм чи системи або комплексу узагальнених показників. Таке трактування не розкриває звітність як елемент методу бухгалтерського обліку. Зайвим у визначеннях цього підходу, вважаємо, означення щодо того, як і для чого будуть використовувати інформацію фінансової звітності користувачі.

Доцільно розділяти поняття «фінансова звітність» та «фінансова звітність загального призначення». Для означення всіх шести форм фінансової звітності, яка складається підприємствами, організаціями та установами сьогодні та оприлюднюється з метою використання будь-якими внутрішніми і зовнішніми

користувачами слід використовувати термін «фінансова звітність загального призначення». Поняття «фінансова звітність» є більш ширшим і представляє собою й інші форми звітності, що містять інформацію фінансового характеру. Сюди може включатися внутрішньогосподарська (управлінська) звітність, внутрішньовідомча, спеціальна та інші види звітності відповідно до облікової політики щодо фінансової звітності, які мають обмежене коло користувачів [29, с. 198].

Висновки. Фінансова звітність є універсальною формою надання результуючих показників бухгалтерського обліку, а відтак здатна задовольнити основні інформаційні запити широкого кола користувачів. Багатофункціональність та багатогранність фінансової звітності сприяє поширенню різних тлумачень даного поняття.

За результатами дослідження систематизовано підходи до тлумачення поняття «фінансова звітність» та виявлено, що доцільно розрізняти поняття «фінансова звітність», тобто звітність, що містить інформацію фінансового характеру та «фінансова звітність загального призначення», як складову фінансової звітності.

Виправданим з погляду уніфікації бухгалтерського законодавства буде внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» щодо максимального наближення термінів, що використовуються в цих документах, до загальноприйнятої термінології МСФЗ. Такий крок сприятиме усуненню дискусій довкола різних термінологічних характеристик поняття «фінансова звітність».

4 Список використаних джерел

1. Безверхий К. В. Термінологія національних та міжнародних стандартів фінансової звітності (на прикладі НП(С)БО 1 ТА П(С)БО 19). *Бухгалтерський облік і аудит*. № 5. 2016. С. 35-44.
2. Безверхий К. В., Бочуля Т. В. Деякі питання порядку складання вітчизняної фінансової звітності підприємств в контексті законодавчих змін. *Облік і фінанси*. 2013. № 3(61). С. 25-28.
3. Бондарева Т. Г. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Звітність підприємств» для студентів напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» денної та заочної форми навчання. Рівне: НУВГП, 2017. 103 с.
4. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія. К.: Центр учбової літератури, 2007. 522 с.
5. Головащенко О. М. Інформаційні та структурно-методичні засади формування фінансової звітності: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04. Київ. 2006. 24 с.
6. Грачева Р. Е. Энциклопедия бухгалтерского учета. К.: Галицкие Контракты, 2004. 832 с.
7. Гринчишин Я. М. Роль галузевої фінансової звітності у задоволенні потреб зовнішніх користувачів. *Облік і фінанси АПК*. 2012. № 1. С. 35-39.

8. Завгородний В.П. Бухгалтерський учет в Україні: [учебное пособие для студентов вузов / 5 изд., доп. и перераб]. К.: А.С.К., 2002. 864 с.
9. Коваленко Г. В. Фінансова звітність як джерело інформації для прийняття управлінських рішень. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2016. № 4(76). С. 158-162.
10. Коробко О. М. Бухгалтерська фінансова звітність: методологія складання і практика використання: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.06.04. Київ, 2003. 20 с.
11. Корягін М. В., Куцик П. О. Коцептуальний розвиток методології бухгалтерського обліку: монографія. Львів: ЛКА, 2015. 239 с.
12. Левицька С. О. Звітність підприємств: Навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2009. 213 с.
13. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами. Тернопіль: Екон. думка ТНЕУ, 2016. 360 с.
14. Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А. І. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 304 с.
15. МСБО 1 Подання фінансової звітності (переклад українською мовою – 2018 рік) / Міністерство фінансів України. URL: https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/IAS%2001_ukr_2016.pdf (дата звернення: 15.05.2019).
16. Муренко Т. О. Організація контролю фінансової звітності (на прикладі підприємств залізничного транспорту України): дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. Одеса, 2012. 226 с.
17. Нормативно-методичне забезпечення бухгалтерського обліку в умовах застосування міжнародних стандартів фінансової звітності: монографія / Л. Г. Ловінська, О. О. Канцуров, В. Г. Швець та ін.; за заг. ред. Л. Г. Ловінської. К.: ДННУ «Акад. фін. Управління», 2013. 294 с.
18. НП (С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів від 07.02.2013 р. № 73 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. Дата оновлення: 03.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 10.05.2019).
19. Озеран А. В. Теорія та методологія формування фінансової звітності підприємств: монографія. К.: КНЕУ, 2015. 471 с.
20. Озеран А.В. Гармонізація фінансової звітності підприємств з міжнародними стандартами та потребами управління. Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю: 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). Київ, 2016. 33 с.
21. Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
22. Пилипенко Л. М. Фінансова звітність: відповідність сучасним інформаційним потребам управління та регулювання ринковою економікою. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». 2011. № 720. С. 230-233.
23. Положення про порядок випуску облігацій підприємств, затверджене рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 17.07.2003 р. № 322 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. Дата оновлення: 14.02.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0706-03> (дата звернення: 20.05.2019).
24. Положення про порядок реєстрації випуску звичайних іпотечних облігацій, проспекту емісії, звіту про результати розміщення іпотечних облігацій, погашення та скасування реєстрації випуску іпотечних облігацій, затверджене рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 11.04.2006 р. № 234 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. Дата оновлення: 27.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0746-06> (дата звернення: 20.05.2019).
25. Положення про порядок здійснення емісії облігацій підприємств та їх обігу, затверджене рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 21.06.2018 р. № 425 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. Дата оновлення: 21.06.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0843-18/ed20180621#n27> (дата звернення: 20.05.2019).
26. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації, затверджене наказом Міністерства фінансів від 26.01.2001 р. № 49/121 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. Дата оновлення: 19.02.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01> (дата звернення: 20.05.2019).
27. Порядок подання електронної звітності до органів державної статистики, затверджений наказом Державного комітету статистики України від 12.01.2001 р. № 3 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. Дата оновлення: 09.06.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0408-11> (дата звернення: 20.05.2019).
28. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. Дата оновлення: 16.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 10.05.2019).
29. Сторожук Т.М. Облікова політика підприємства. Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2015. 240 с.
30. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. 5-те вид. допов. і перероб. К.: Алерта, 2011. 976 с.
31. Гютюнник С. В., Мартиненко А. М. Відображення інформації щодо власного капіталу у фінансовій звітності. «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління

підприємством»: Матеріали II всеукр. наук.-практ. конф. Частина 1 (м. Полтава, 23 квіт. 2019 року). Полтава, 2019. С. 232-235.

32. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2016. 430 с.

33. Шеверя Я. В. Облік, аналіз, аудит, звітність та оподаткування в умовах глобалізації економіки: монографія. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 300 с.

4 References

1. Bezverkhyj, K. V. (2016). Terminologhija nacionalnykh ta mizhnarodnykh standartiv finansovoi zvitnosti (na prykladi NP(S)BO 1 TA P(S)BO 19) [Terminology of National and International Financial Reporting Standards (for example, NAS 1 and NAS 19)]. *Bukhghalterskyj oblik i audyt*, (5), 35-44.

2. Bezverkhyj, K. V., Bochulja, T. V. (2013). Dejaki pytannja porjadku skladannja vitchyznjanoi finansovoi zvitnosti pidpryjemstv v konteksti zakonodavchykh zmin [Some issues of the procedure of preparation of the national financial statements of enterprises in the context of legislative changes]. *Oblik i finansy*, 3(61), 25-28.

3. Bondarjeva, T. Gh. (2017). Konspekt lekcij z navchalnoji dyscypliny «Zvitnistj pidpryjemstv» [Synopsis of lectures on the subject “Reporting of enterprises”]. Rivne: NUVGhP.

4. Gholov, S. F. (2007). Bukhghalterskyj oblik v Ukraini: analiz stanu ta perspektyvy rozvytku [Accounting in Ukraine: analysis of the situation and prospects for development]. Kyiv: Centr uchbovoho literatury.

5. Gholovashhenko, O. M. (2006). Informacijni ta strukturno-metodychni zasady formuvannja finansovoi zvitnosti [Information and structural and methodological principles of financial reporting] (Candidate dissertation). Kyiv: Kyivskyj nacionalnyj torghovo-ekonomichnyj universytet.

6. Gracheva, R. E. (2004). Entsiklopediya buhgalterskogo ucheta [Encyclopedia of accounting]. Kiev: Galitskie Kontrakty.

7. Ghrynchysyn, Ja. M. (2012). Rolj ghaluzevoji finansovoi zvitnosti u zadovolenni potreb zovnishnikh korystuvachiv [The role of industry financial reporting in meeting the needs of external users]. *Oblik i finansy APK*, (1), 35-39.

8. Zavghorodnyj, V. P. (2002). Bukhghalterskyj uchet v Ukrainy (5th edition) [Accounting in Ukraine]. Kyiv: A.S.K.

9. Kovalenko, Gh. V. (2016). Finansova zvitnistj jak dzhereło informacii dlja pryjnattja upravlinskykh rishenj [Financial statements as a source of information for management decisions]. *Naukovyj visnyk Poltavskogo universytetu ekonomiky i torghivli*, 4(76), 158-162.

10. Korobko, O. M. (2003). Bukhghaltersjka finansova zvitnistj: metodologhija skladannja i praktyka vykorystannja [Financial statements: preparation methodology and practice] (Candidate dissertation). Kyiv: Nacionalnyj agrarnyj universytet.

11. Korjaghin, M. V., Kucyk P. O. (2015). Koceptualnyi rozvytok metodologhii bukhghalterskogho obliku [Conceptual development of accounting methodology]. Lviv: LKA.

12. Levycjka, S. O. (2009). Zvitnistj pidpryjemstv [Reporting of Enterprises]. Rivne: NUVGhP.

13. Luchko, M. R., Benjko, I. D. (2016). Oblik i finansova zvitnistj za mizhnarodnymy standartamy [Accounting and financial reporting by international standards]. Ternopil: Ekonomichna dumka TNEU.

14. Luchko, M. R., Zhukevych, S. M., Farion, A. I. (2016). Finansovyj analiz [Financial analysis]. Ternopil: TNEU.

15. Ministerstvo finansiv Ukrainy. (2012). Mizhnarodnyj standart bukhghalterskogho obliku 1 Podannja finansovoi zvitnosti [International Accounting Standard 1. Presentation of financial statements]. Retrieved from https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/IAS%2001_ukr_2016.pdf

16. Murenko, T. O. (2012). Orghanizacija kontrolju finansovoi zvitnosti (na prykladi pidpryjemstv zaliznychnogho transportu Ukrainy) [Organization of control of financial statements (on the example of Ukrainian railway companies)] (Candidate dissertation). Odesa: Odeskyj nacionalnyj ekonomichnyj universytet.

17. Lovinska, L. H., Kantsurov, O. O., Shvets, V. H. (2013). Normatyvno-metodychne zabezpechennja bukhghalters'koho obliku v umovakh zastosuvannja mizhnarodnykh standartiv finansovoi zvitnosti [Legal and methodological support of accounting in the conditions of application of international] (ed. by Lovinska L. H.). Kyiv: DNNU “Akademia finansovogo Upravlinnia”.

18. Ministry of Finance of Ukraine. (2013). NP(S)BO 1 “Zaghaljni vymoghy do finansovoi zvitnosti” [National Accounting Standard 1 “General Requirements for Financial Reporting”]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

19. Ozeran, A. V. (2015). Teorija ta metodologhija formuvannja finansovoi zvitnosti pidpryjemstv [Theory and methodology of formation of financial statements of enterprises]. Kyiv: KNEU.

20. Ozeran, A. V. (2016). Gharmonizacija finansovoi zvitnosti pidpryjemstv z mizhnarodnymy standartamy ta potrebamy upravlinnja [Harmonization of financial statements of enterprises with international standards and management needs] (Doctoral dissertation). Kyiv: DVNZ “Kyjivskyj nacionalnyj ekonomichnyj universytet imeni Vadyma Ghetjmana”.

21. Otenko, I. P., Azarenkov, Gh. F., Ivashhenko, Gh. A. (2015). Finansovyj analiz [Financial analysis]. Kharkiv: KhNEU im. S. Kuznecja.

22. Pylypenko, L. M. (2011). Finansova zvitnistj: vidpovidnistj suchasnym informacijnym potrebam upravlinnja ta reguljuvannja rynkovoju ekonomikoju [Financial reporting: compliance with current information needs of market economy management and regulation] *Visnyk Nacionalnogo universytetu “Lvivjsjka politekhnika” “Menedzhment ta pidpryjemnyctvo v Ukraini: etapy stanovlennja i problemy rozvytku”*, (720), 230-233.

23. Derzhavna komisija z cinnykh paperiv ta fondovogho rynku. (2003). Polozhennja pro porjadok vypusku oblihgacij pidpryjemstv [Regulations on the procedure for issuing corporate bonds]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0706-03>

24. Derzhavna komisija z cinnykh paperiv ta fondovogho rynku. (2006). Polozhennja pro porjadok rejestraciji vypusku zvyhajnykh ipotechnykh oblihgacij, prospektu emisiji, zvitju pro rezul'taty rozmishhennja ipotechnykh oblihgacij, poghashennja ta skasuvannja rejestraciji vypusku ipotechnykh oblihgacij [Regulations on the procedure for registration of issue of ordinary mortgage bonds, prospectus, report on results of placement of mortgage bonds, redemption and cancellation of registration of issue of mortgage bonds]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0746-06>

25. Derzhavna komisija z cinnykh paperiv ta fondovogho rynku. (2018). Polozhennja pro porjadok zdijsnennja emisiji oblihgacij pidpryjemstv ta jikh obighu [Regulations on the procedure for issuing corporate bonds and their circulation]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0843-18/ed20180621#n27>

26. Ministry of Finance of Ukraine. (2001). Polozhennja pro porjadok zdijsnennja analizu finansovogho stanu pidpryjemstv, shho pidljaghajutj pryvatyzaciji [Regulations on the procedure for carrying out the analysis of the financial condition of enterprises subject to privatization]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>

27. Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy. (2001). Porjadok podannja elektronnoji zvitnosti do orghaniv derzhavnoji statystyky [The procedure for submitting electronic reports to state statistics bodies]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0408-11>

28. Verkhovna Rada of Ukraine. (1999). Pro bukhghaltersjkyj oblik ta finansovu zvitnistj v Ukraini: Zakon Ukrainy [On accounting and financial reporting in Ukraine: Law of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

29. Storozhuk, T. M. (2015). Oblikova polityka pidpryjemstva [Company accounting policy]. Irpin: Nacjonalnyj universytet DPS Ukrainy.

30. Tkachenko, N. M. (2011). Bukhghaltersjkyj finansovyj oblik, opodatkuvannja i zvitnistj [Financial accounting, taxation and reporting] (6th edition). Kyiv: Alerta.

31. Tjutjunnyk, S. V., Martynenko, A. M. (2019). Vidobrazhennja informaciji shhodo vlasnogho kapitalu u finansovyj zvitnosti [Displaying equity information in the financial statements] (pp. 232-235). In *Aktualjni problemy ta perspektyvy rozvytku obliku, analizu ta kontrolju v socialjno-orijentovanij systemi upravlinnja pidpryjemstvom*. Poltava.

32. Tjutjunnyk, Ju. M., Doroghanj-Pysarenko, L. O., Tjutjunnyk, S. V. (2016). Finansovyj analiz [Financial analysis]. Poltava: PDAA.

33. Sheverja, Ja. V. (2018). Oblik, analiz, audyt, zvitnistj ta opodatkuvannja v umovakh ghlobalizaciji ekonomiky [Accounting, analysis, audit, reporting and taxation in the conditions of globalization of economy]. Uzhgorod: Vydavnyctvo UzhNU "Ghoverla".